

Pozývame Vás na prednášku

S geológom do Čiernej Hory cez Bosnu a Hercegovinu

RNDr. Ján Madarás, PhD.

Ústav vied o Zemi SAV, Bratislava

V prednáške sa pozrieme na históriu a súčasnosť dvoch najznámejších miest Bosny a Hercegoviny – Sarajeva a Mostaru, pripomenieme si hrdinskú históriu druhej svetovej vojny v boji na Neretve v Jablanici. Cez úchvatné kaňony riek Tara a Piva prejdeme do Čiernej Hory. V prímorskej Budve – Bečići – Svetom Stefane budeme študovať nielen malebnosť historických uličiek, ale aj vápencovo-rohovcové útesy. Na náhornej krasovej planine navštívime nielen bývalé hlavné mesto Cetinje, ale aj najkrajšiu sprístupnenú jaskyňu v Čiernej Hore – Lipskú pečinu. Budeme sa plaviť na perle juhozápadného Balkánu, Skadarskom jazere, na hranici s Albánskom. Vychutnáme si krasovú krajinu v národnom parku Lovćen z mauzólea srbsko-čiernohorského kniežaťa, ale najmä básnika a národného buditeľa Petara II. Petroviča-Njegoša na Jezerskom vrhu. Doslova nás strhne pohľad z okraja pohoria do hĺbín Boky Kotorskej, preplavíme sa trajektom do Herceg Novi...

Klub učiteľov geovied, odborná skupina pri Slovenskej geologickej spoločnosti SAV

14. 12. 2022
15:00 – 17:30 h

Dištančne – cez aplikáciu MS Teams
Pripojte sa na <https://lnk.sk/jqak>

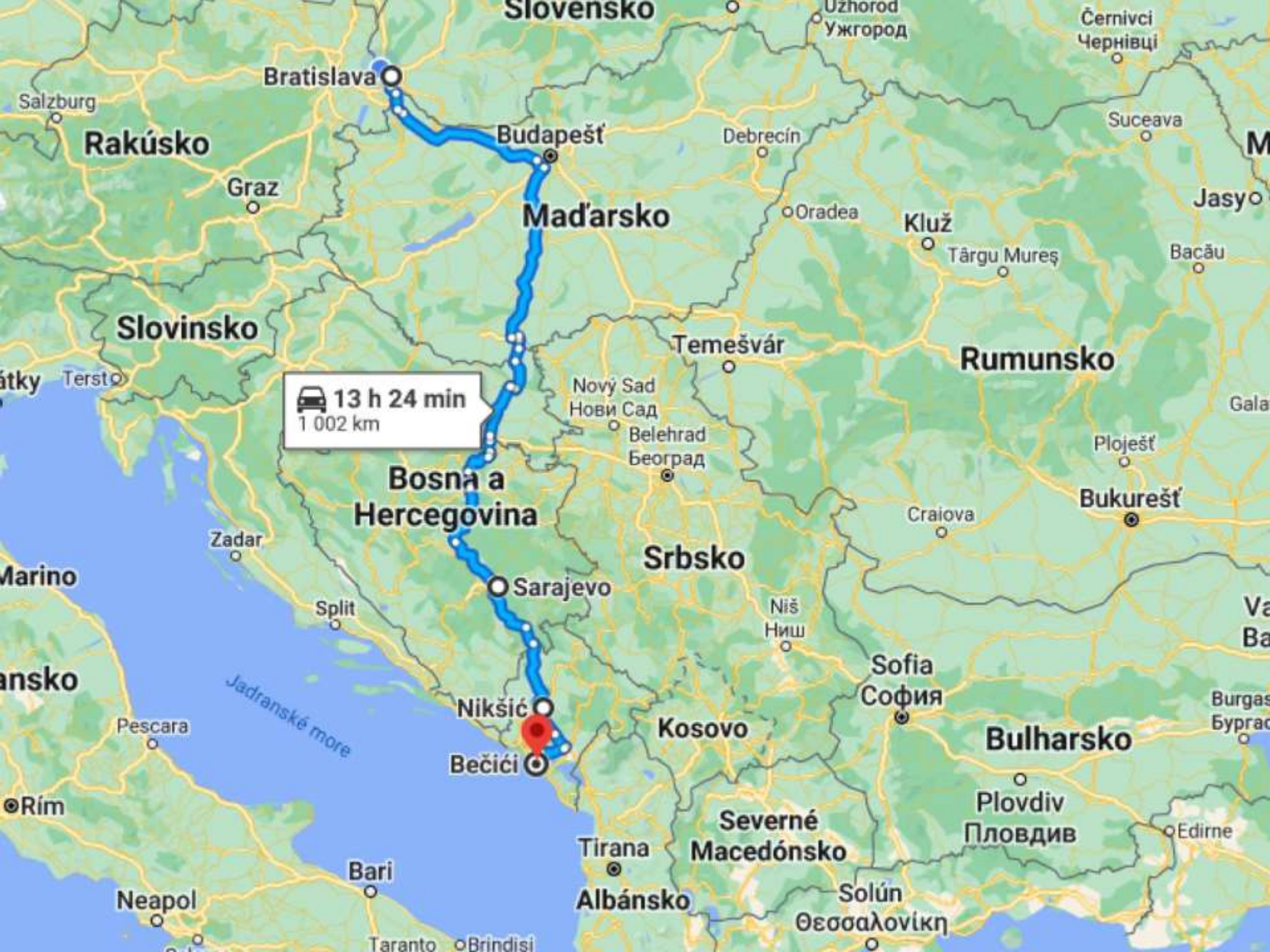
Prezenčne – PriF UK v Bratislave, Mlynská
dolina, Ilkovičova 6, Bratislava B1-PLUS

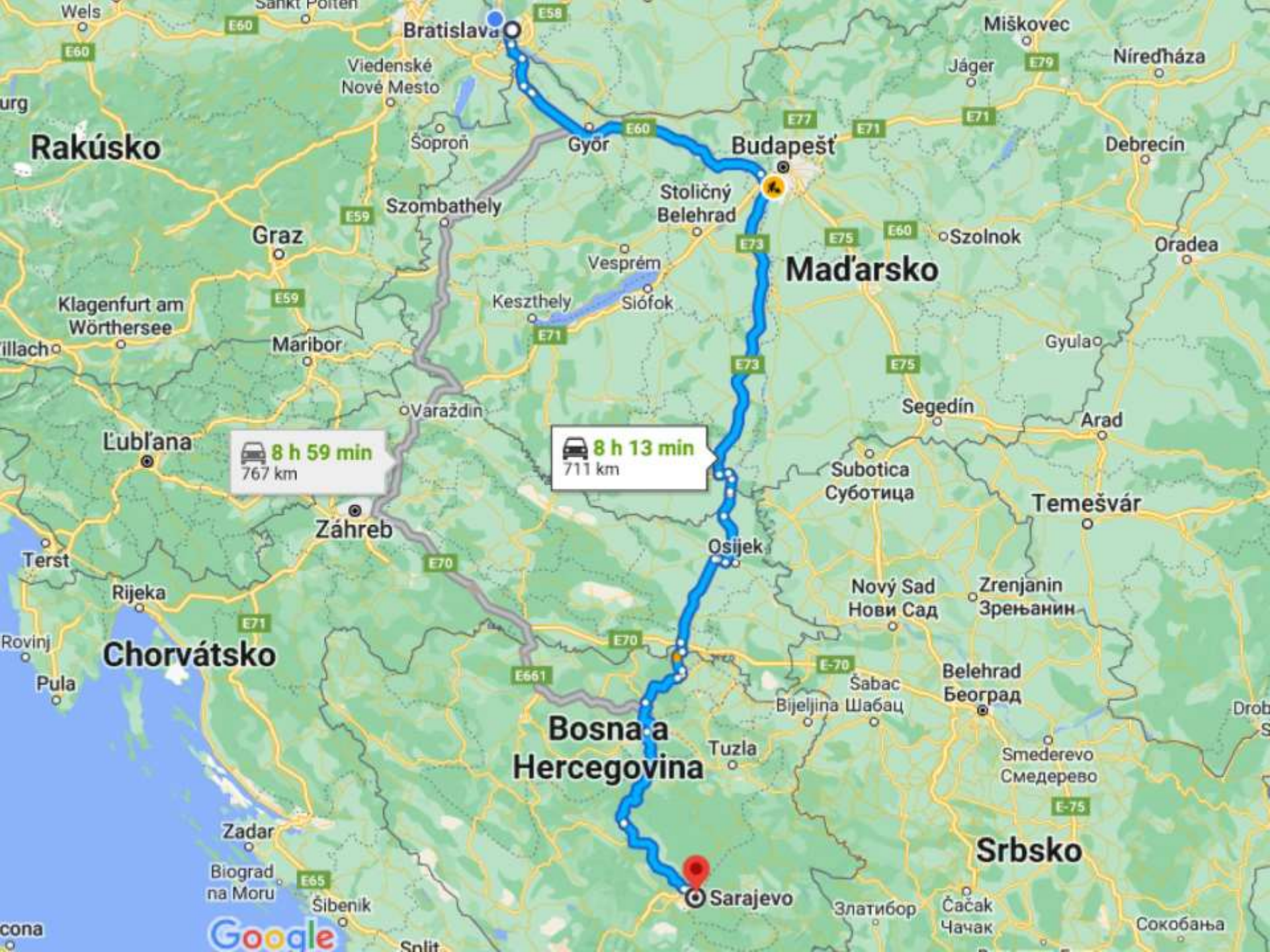
FYZ
GIS

V rámci aktivít projektu KEGA č. 065UK-4/2021 a s podporou Katedry fyzickej geografie a geoinformatiky PriF UK v Bratislave

<https://fyzgis.fns.uniba.sk/>

Sarajevo – Careva džamija

Baščaršijska džamija (1528)

Katedrala Srca Isusova

ĆEVABDŽINICA
HODŽIĆ 2

Coca-Cola

ĆEVABDŽINICA HODŽIĆ 2

BALENCIAGA

Latinska čuprija

Latinska čuprija, rieka Miljacka, nábrežie Obala Kulina bana

Gazi Husrev-begova džamija (1532)

Visutá lanovka Žičara

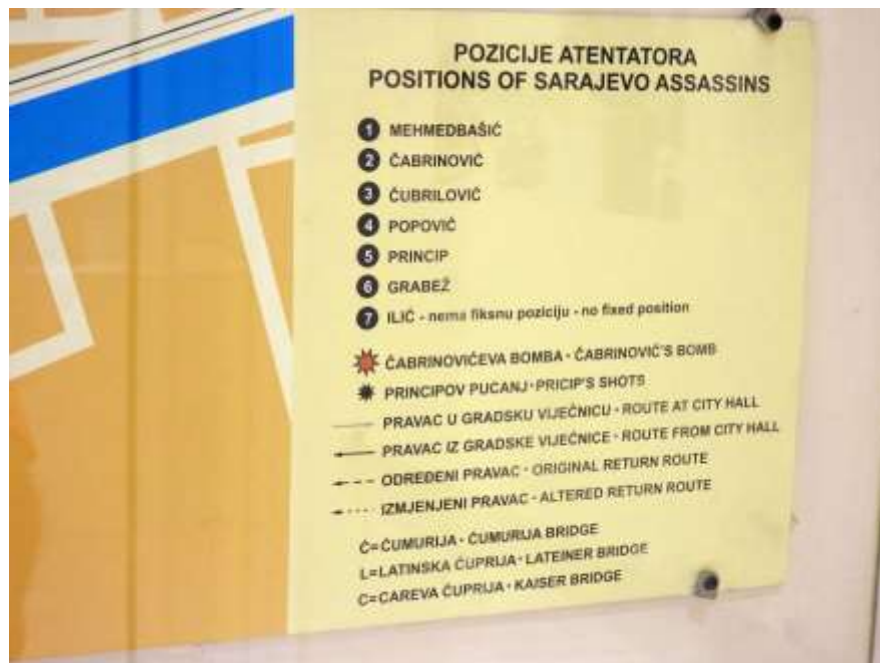
Zelenih beretki – Muzej Sarajevo 1878 - 1918

SA OVOG MJESTA 28. JUNA 1914. GODINE
GAVRILO PRINCIP JE IZVRŠIO ATENTAT NA
AUSTROUGARSKOG PRESTOLONASLJEDNIKA
FRANCA FERDINANDA I NJEGOVU SUPRUGU
SOFIJU

FROM THIS PLACE ON 28 JUNE 1914
GAVRILO PRINCIP ASSASSINATED THE HEIR
TO THE AUSTRO-HUNGARIAN THRONE
FRANZ FERDINAND AND HIS WIFE SOFIA

Zelenih beretki – Muzej Sarajevo 1878 - 1918

Careva čuprija, Hotel President

Novi most Vijećnica, Sarajevská radnica, Národná univerzitná knižnica

Šeher- Ćehajina čuprija

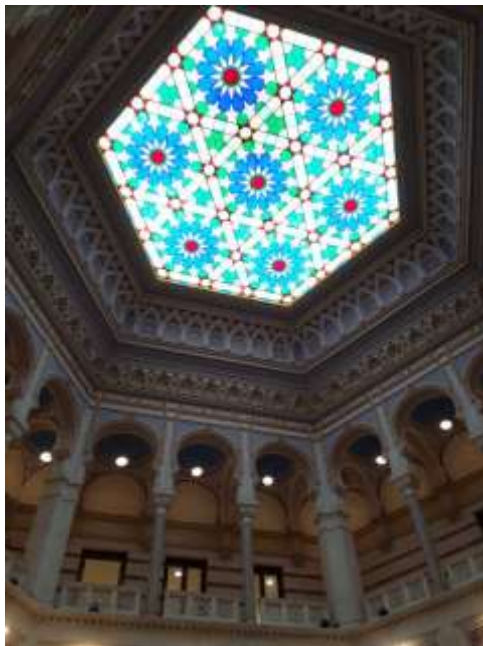
Sarajevská radnica, Národná univerzitná knižnica

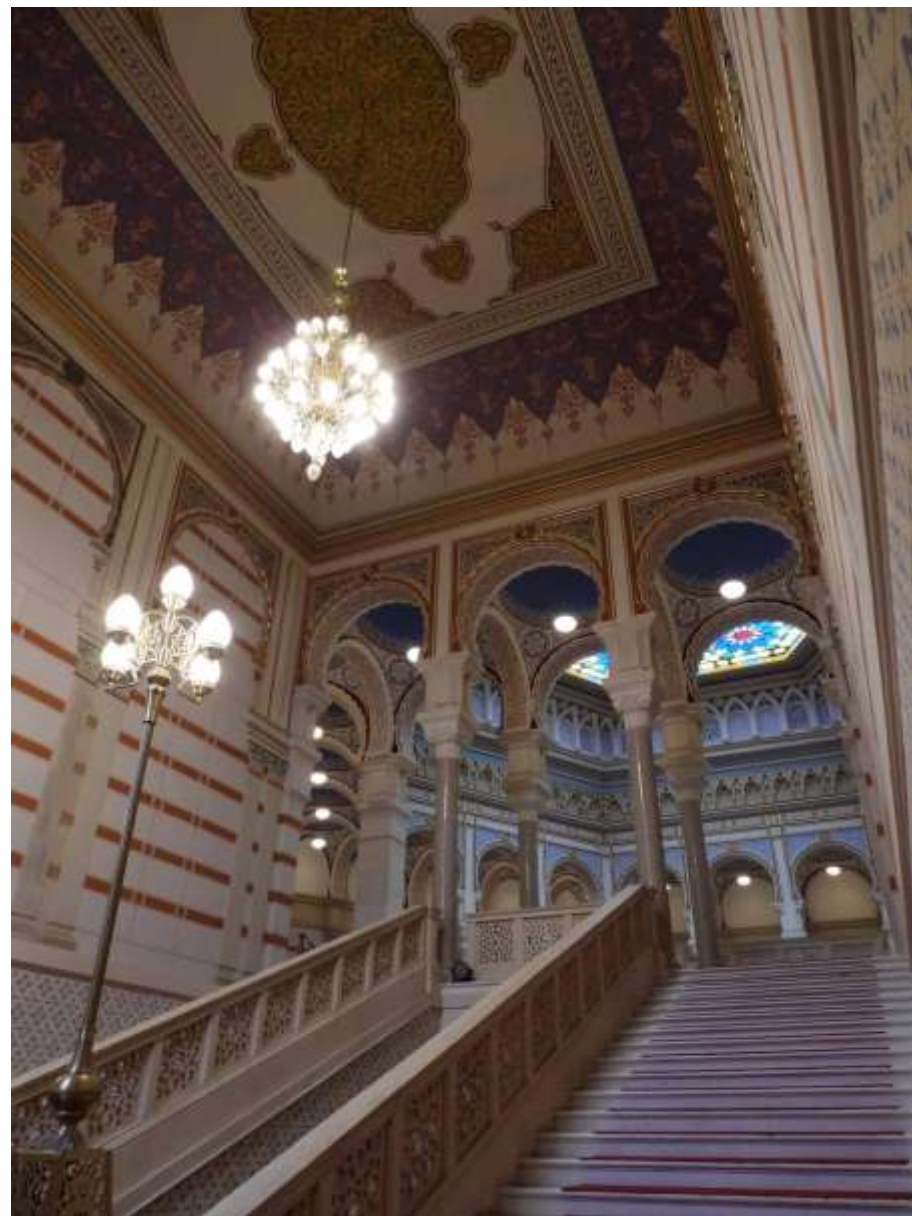

**Nacionalna
i Univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine
poškozdená 26. 8. 1992**

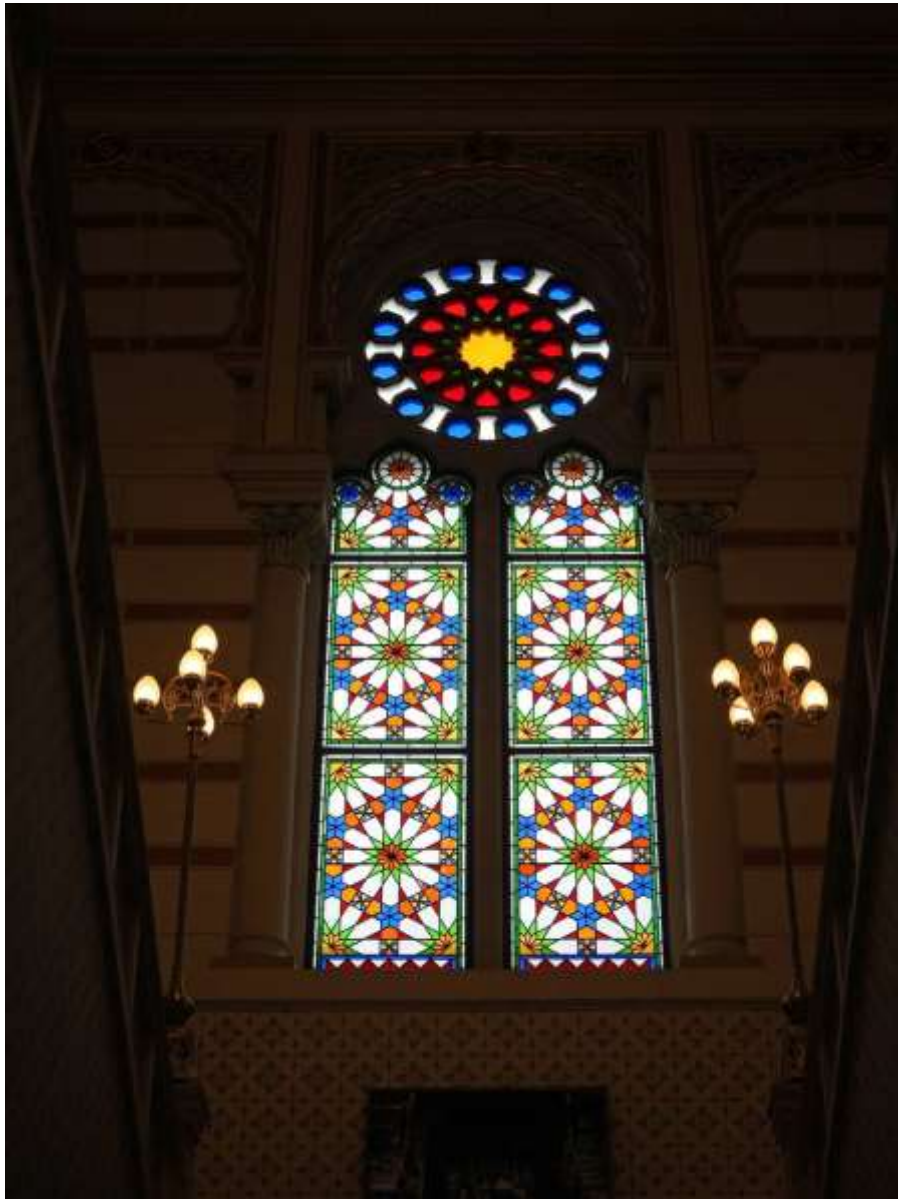

1992: Vedran Smailović hrá na čele
v zničenej knižnici.
Foto: Michail Evstafiev

Vijećnica – Sarajevská radnica a Národná univerzitná knižnica, po rekonštrukcii znovuo tvorená 9. mája 2014.

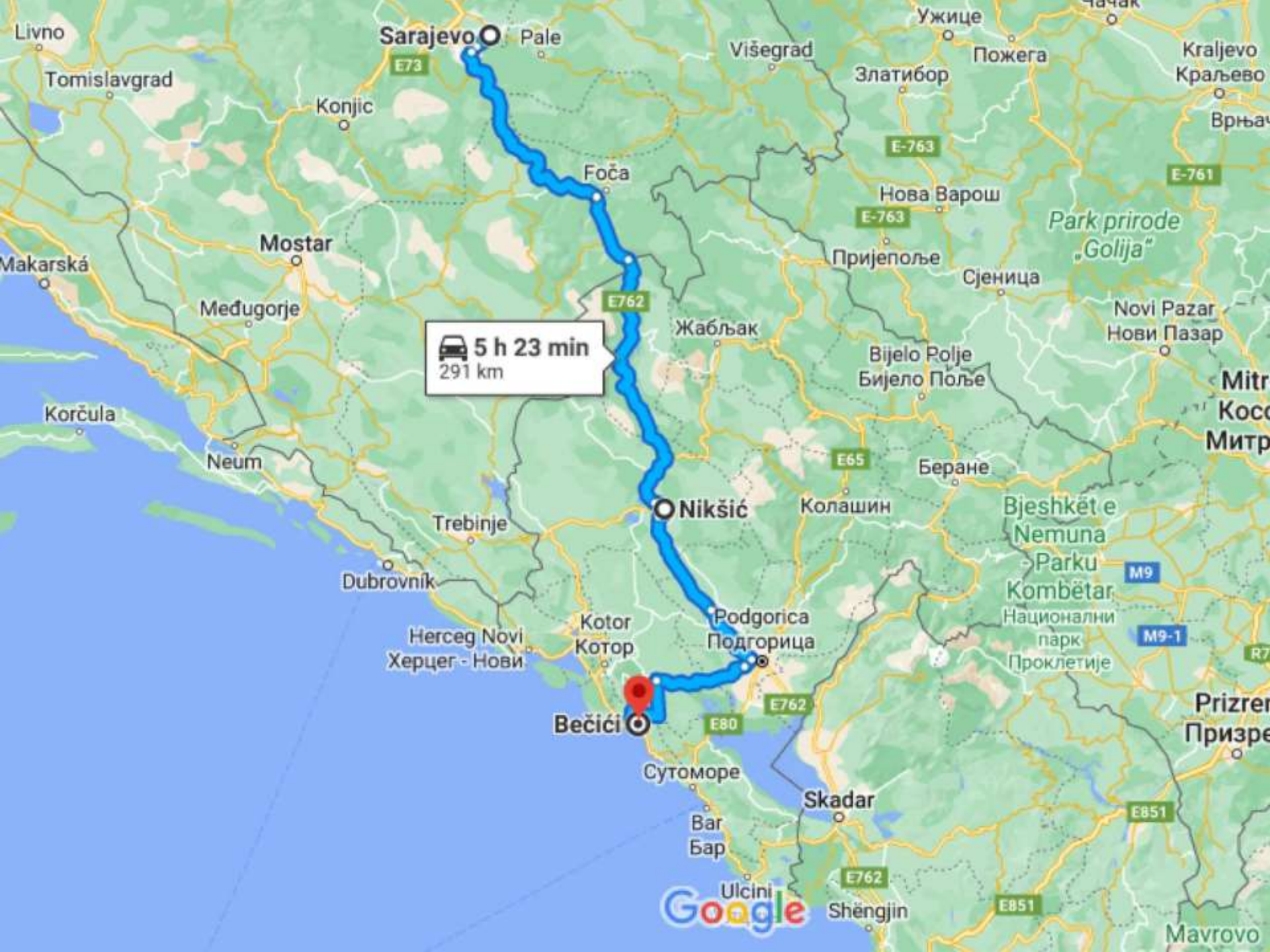

Sarajevo – štvrť Alifakovac

Hadžijska (Vekil Harčova) džamija, Inat kuća

Drina – rafting camp

Hraničný prechod Šćepan polje

CRNA GORA MONTENEGRO

DOBRODOŠLI
WELCOME

Kaňon rieky Tara

Pivsko jezero
Priehrada Mratinje

Kaňon rieky Piva, most Mratinje

500 – 700 m vysoké hory nad čiernohorským pobrežím nad Bečíci

Záliv Budva – Sveti Stefan s ostrovom Sveti Nikola z výšky 700 m

Pržno, Sveti Stefan a hora Velji Kosmač (881 m)

Budva

Sveti Stefan

Budva – Boreti, Bečići

Sveti Stefan z Boreti

Velji Kosmač (881 m)

Pohorie Lovćen nad Budvou s výškou cez 1400 m

Zavala – záliv Uvala pod Borete

Boreti, Zavala – vápencové škrapy

Bečići

Sukulent na škrapoch

Sveti Nikola zo skalnatého výbežku Zavala

Zavala – Boreti, kriedové vápence s rohovcami

Skalný výbežok Zavala - Boreti

Budva

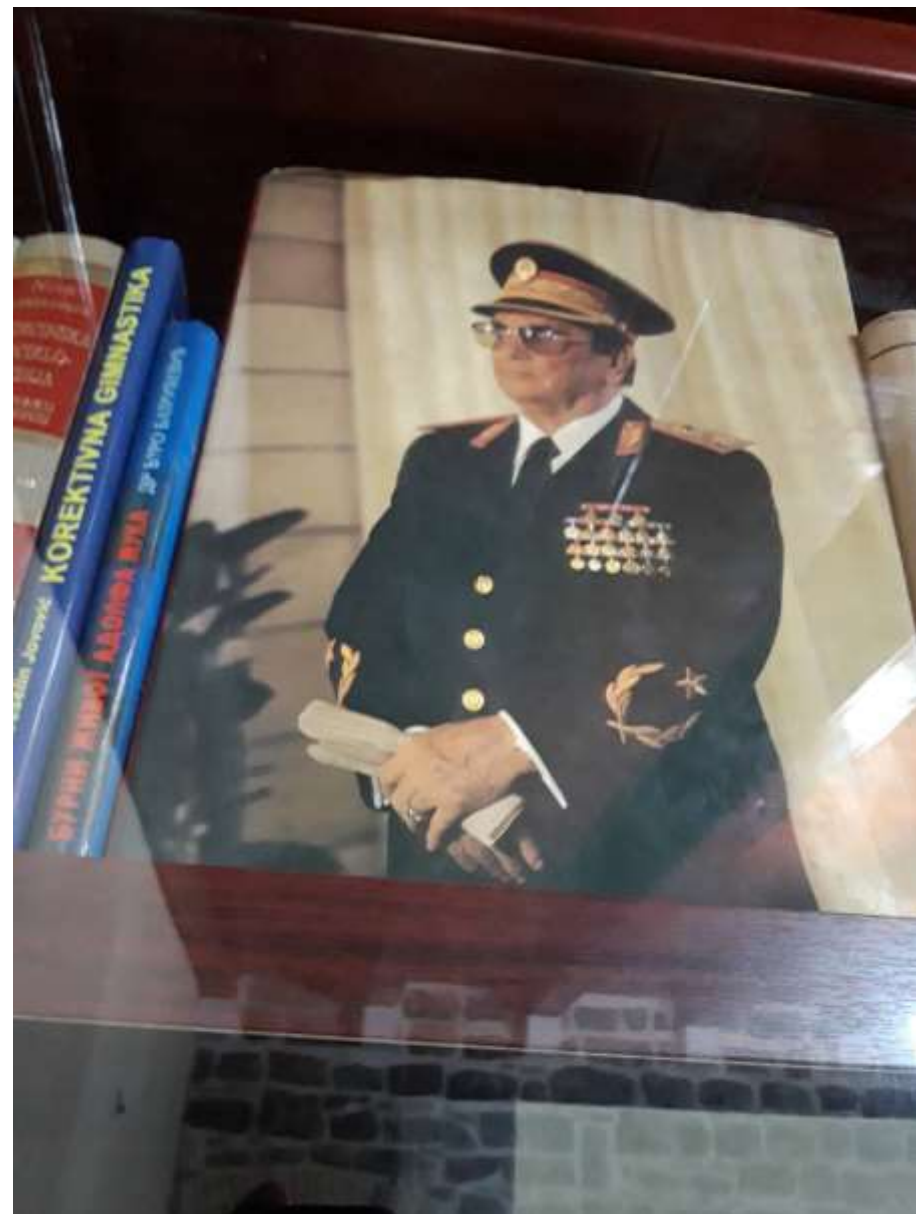
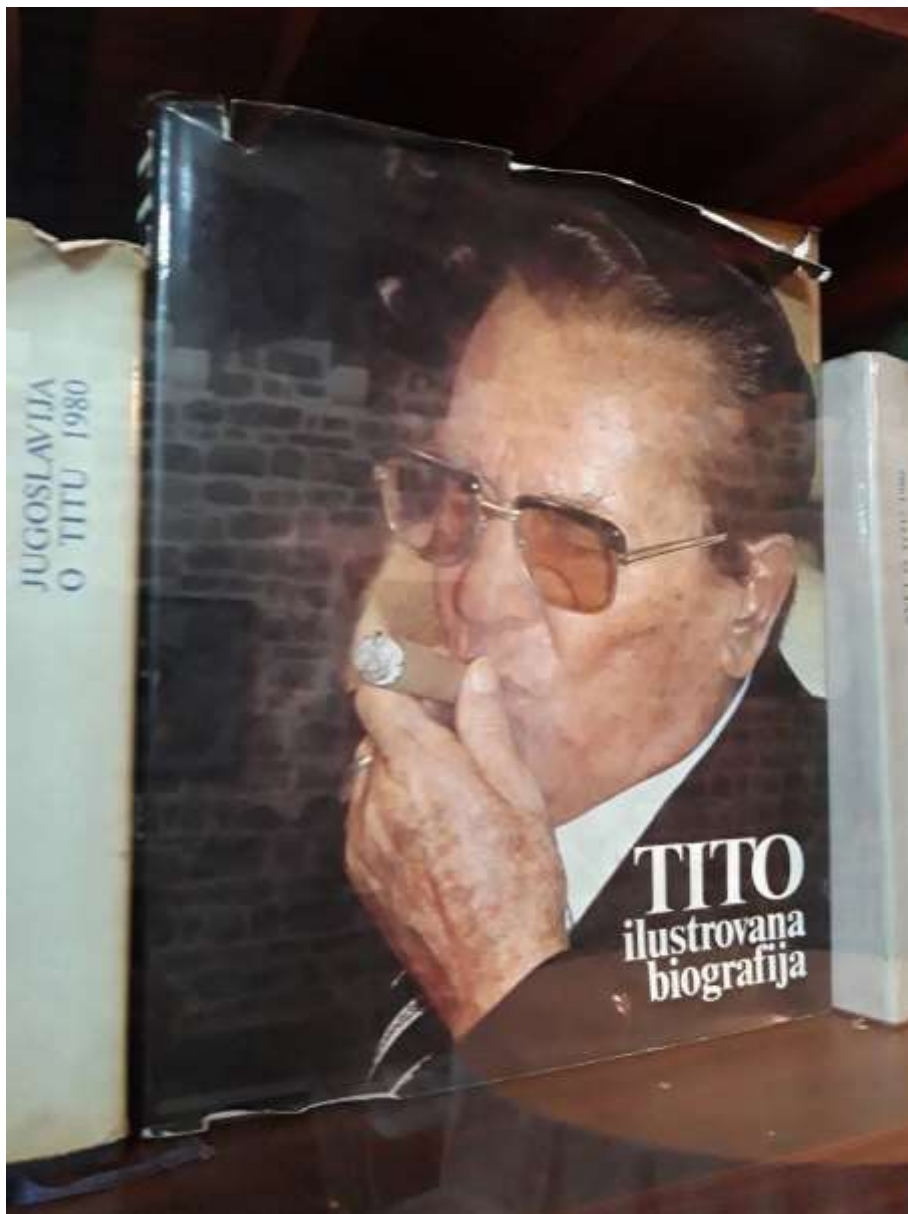

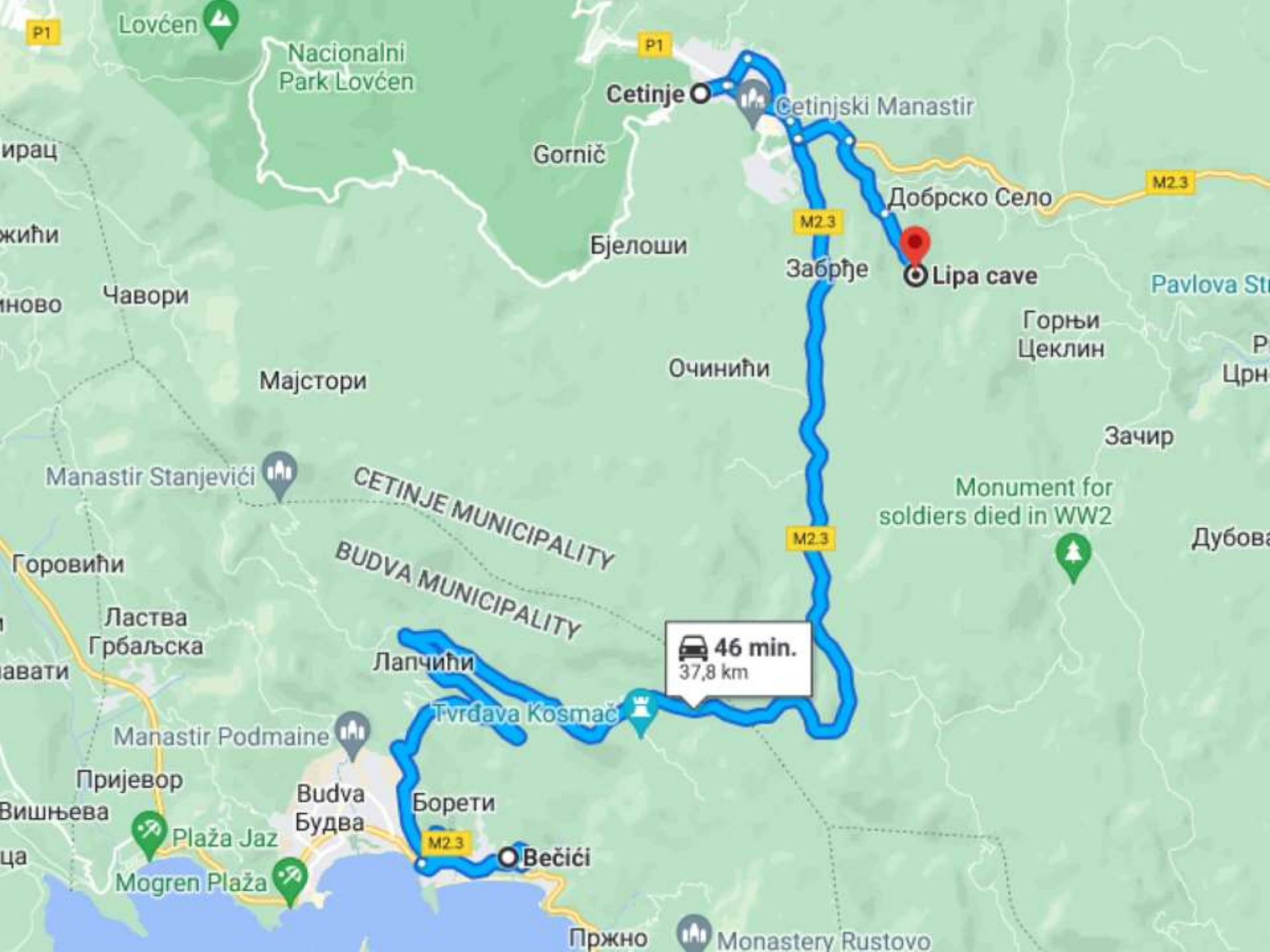
Budva – Stari grad, Citadela

Budva – Citadela, mestská knižnica

**Josip Broz Tito (1892 – 1980),
predseda vlády (1944 – 1953), prezident Juhoslávie (1953 – 1980)**

Cetinje – Cetinjski Manastir vo výške 650 m nad morom

Cetinje – Crkva na Ćipuru

Cetinje – pomník Orlov krš

**Pomník Na slavu Njegoševe misli,
(Petar II Petrović Njegoš, 2013)**

**Ivan Crnojević (vládca Čiernej Hory
1465 -1490), zakladateľ Cetinje**

**Cetinje – pamätníky hrdinským
partizánom z bojov proti fašistom
v roku 1941**

Cetinje - Vladin dom – Národné múzeum Čiernej Hory

Hory od Lipskej jaskyne smerom na JV, ku Skadarskému jazeru

Typické žliabkovité škrapy nad Lipskou jaskyňou

Vláčik od parkoviska ku Lipskej jaskyni

Lipská jaskyňa má dĺžku okolo 3,5 km a hĺbku 300 m.
 Turistický okruh je dlhý 800 m

PAZI GLAVU
Watch your head

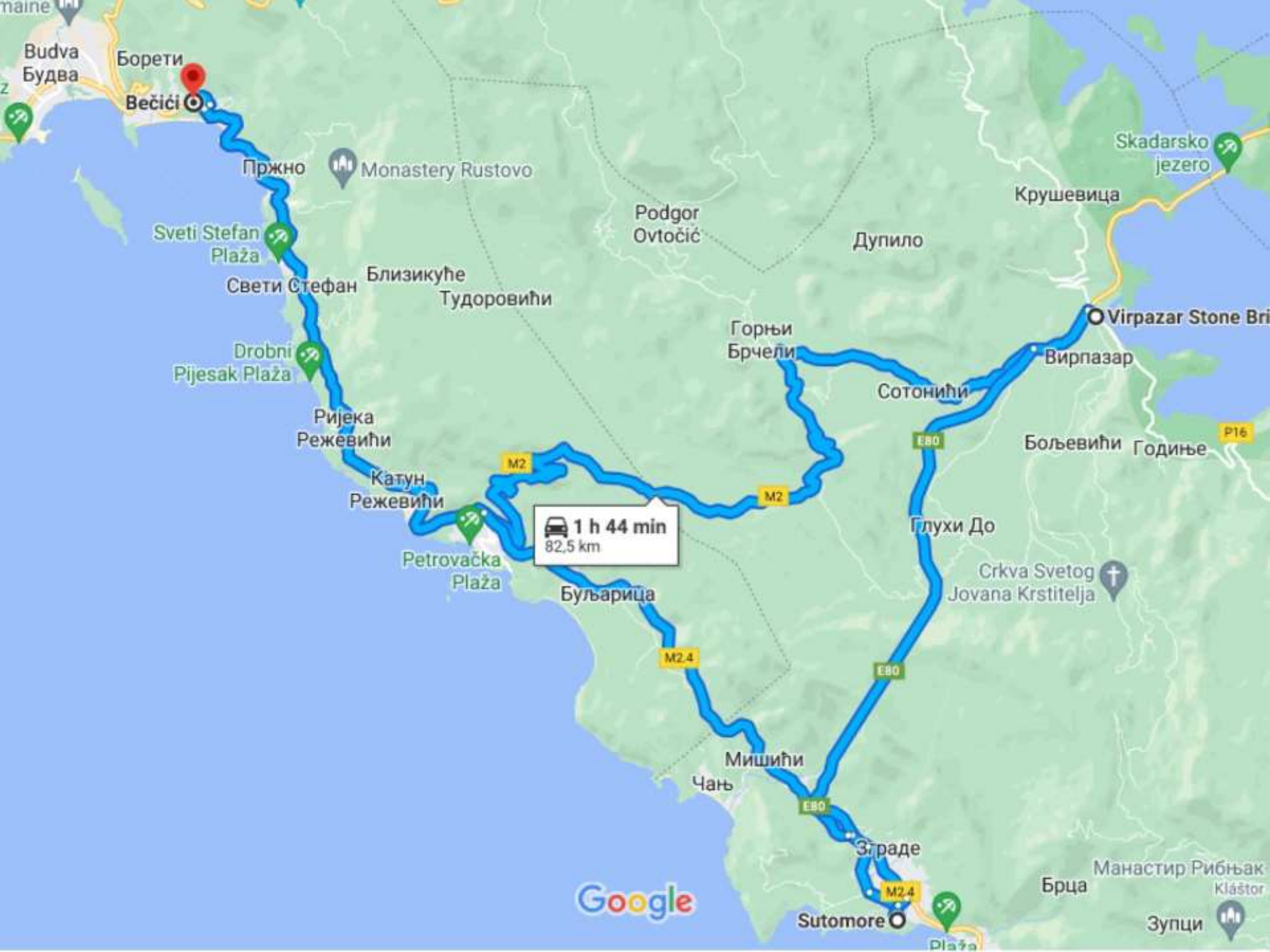

700 – 800 m vysoké vápencové hory nad Lipskou jaskyňou

Virpazar – kamenný most, Skadarské jazero

Plavba v severozápadnej časti Skadarského jazera

Skadarské jazero leží v rozľahlej krasovej depresii, v nadmorskej výške 6 m, jeho rozloha kolíše medzi 356 – 376 km² a je najväčším jazerom na Balkáne. Dosahuje max. hĺbku 44 m, priemerná je 5 m.

Dve tretiny ležia v Čiernej Hore, tretina patrí Albánsku. Jazero a okolie je národným parkom, chránenou ramsarskou lokalitou mokradí.

Skadarské jazero leží vo výške 6 m nad morom, v pozadí pohorie Lovćen dosahuje výšku 1400 – 1700 m

Petrovac na Moru

Petrovac na Moru, skaly s kaplnkou Sveta Nedjelja

Sveti Stefan, Budviansky záliv

**Sveti Stefan je najluxusnejším prímorským hotelovým komplexom,
od roku 2020 je však uzavretý**

Velji Kosmač (881 m) z Boreti

Rohovcové vápence na skalnom výbežku Zavala - Boreti

Sveti Stefan z výbežku Zavala - Boreti

Sveti Nikola – Crkva Svetog Nikole

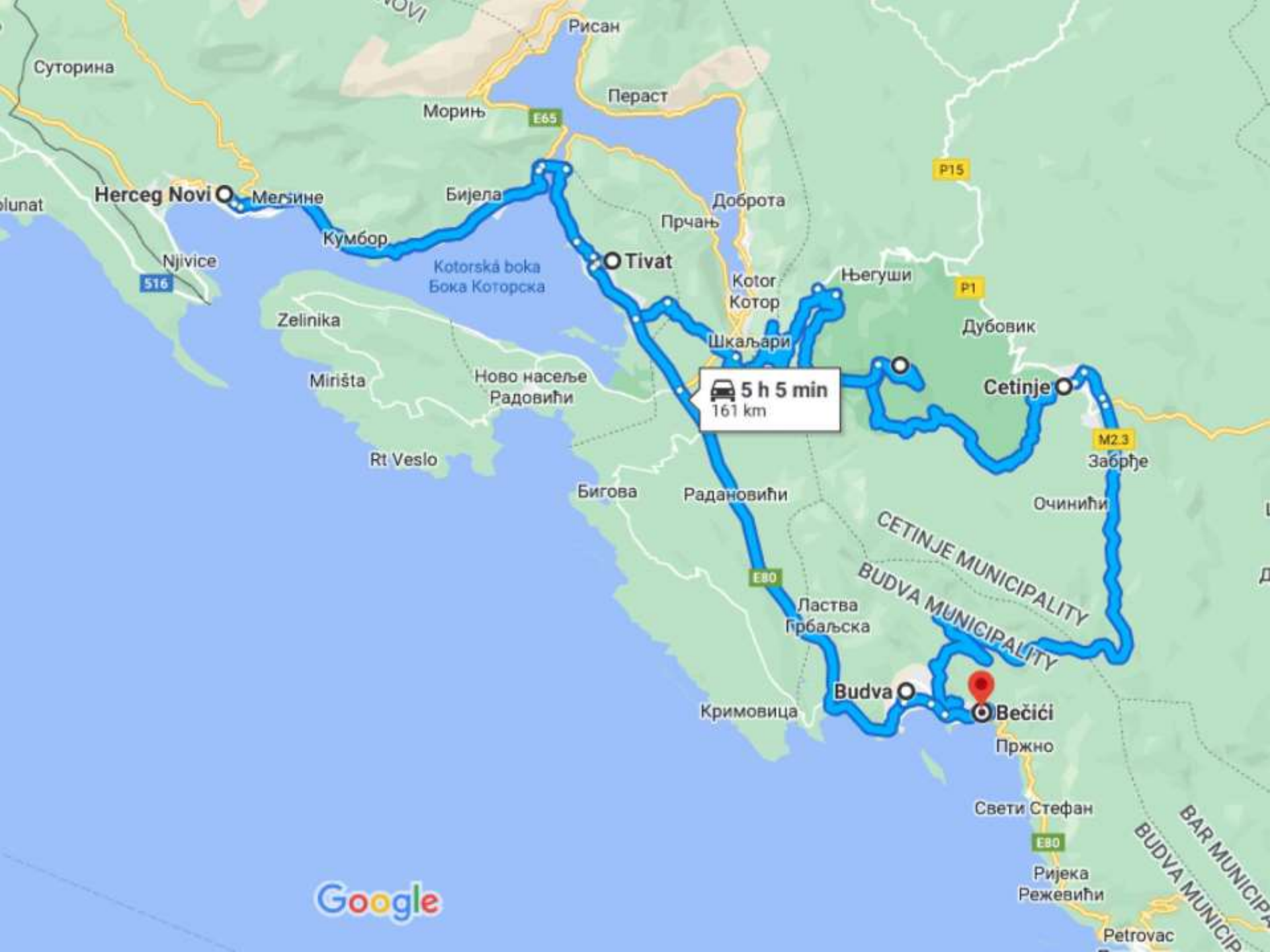

Pri ceste Cetinje - Lovćen

Jezerski vrh (1657 m) v Národnom parku Lovćen

Cetinje

V pohorí Lovćen, vo výške okolo 1100 m

V pohorí Lovćen, vo výške okolo 1200 m

Štirovník (1748 m) je nejvyšším vrchem pohoria Lovćen

Krasové polje Jama Golubišnica vo výške okolo 1250 m

Štirovník (1748 m) z cesty pod Jezerski vrh vo výške 1450 m

Hlboký závrť Jama Lahner v pohorí Lovćen

Tunel na Jezerski vrh (1657 m) začína vo výške 1560 m

Jezerski vrh je miestom posledného odpočinku srbsko – čiernohorského básnika, filozofa, národného buditeľa, kniežaťa – biskupa a čiernohorského politika, vládcu Petara II Petrovića Njegoša (1813 – 1851).

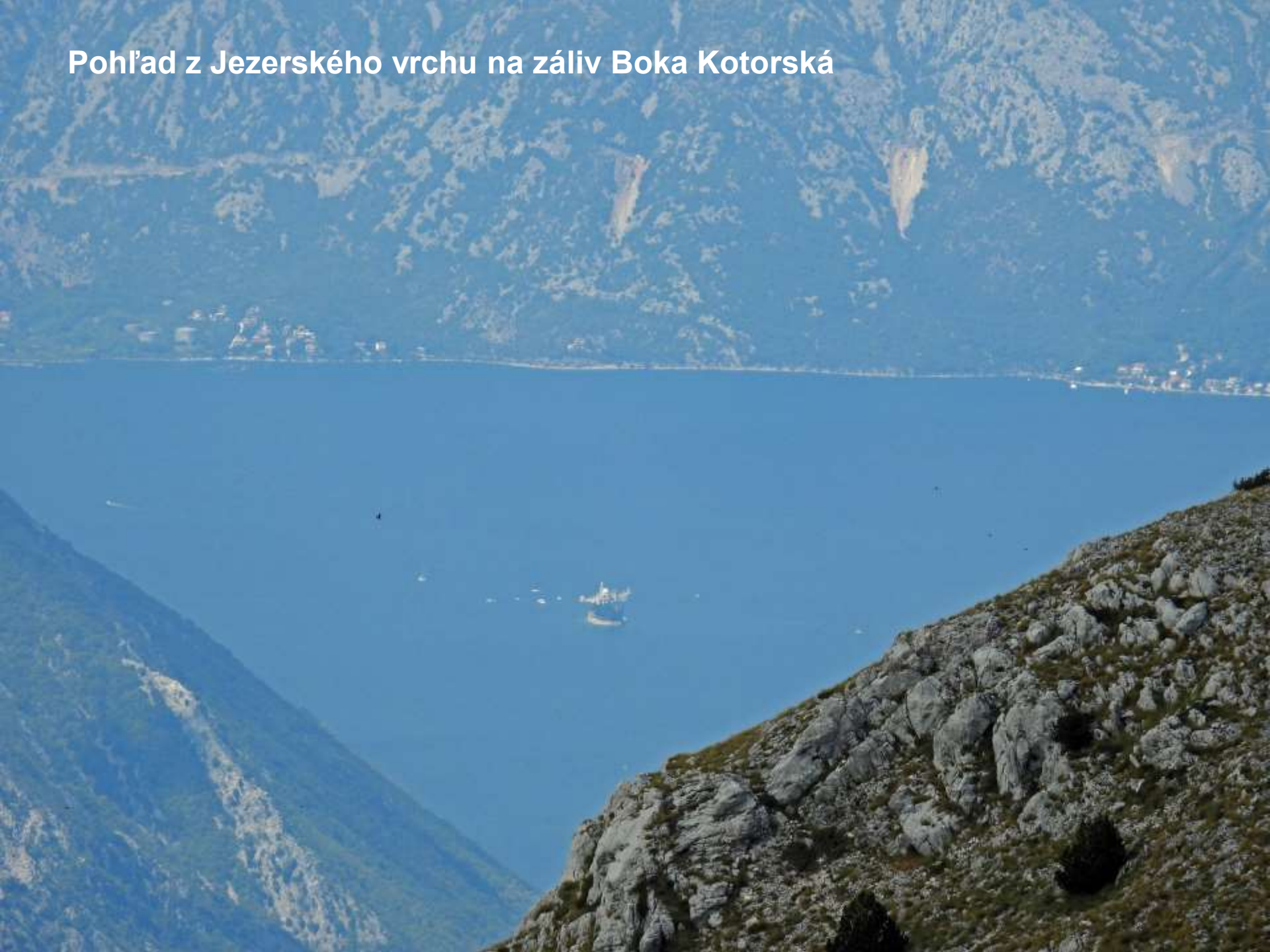
Je najvýznamnejšou osobnosťou srbsko – čiernohorskej histórie v 19. storočí.

Narodil sa v obci Njeguši, neďaleko Cetinje a je pochovaný v mauzóleu na hore Jezerski vrh.

Pohľad z Jezerského vrchu na Cetinje

Pohľad z Jezerského vrchu na záliv Boka Kotorská

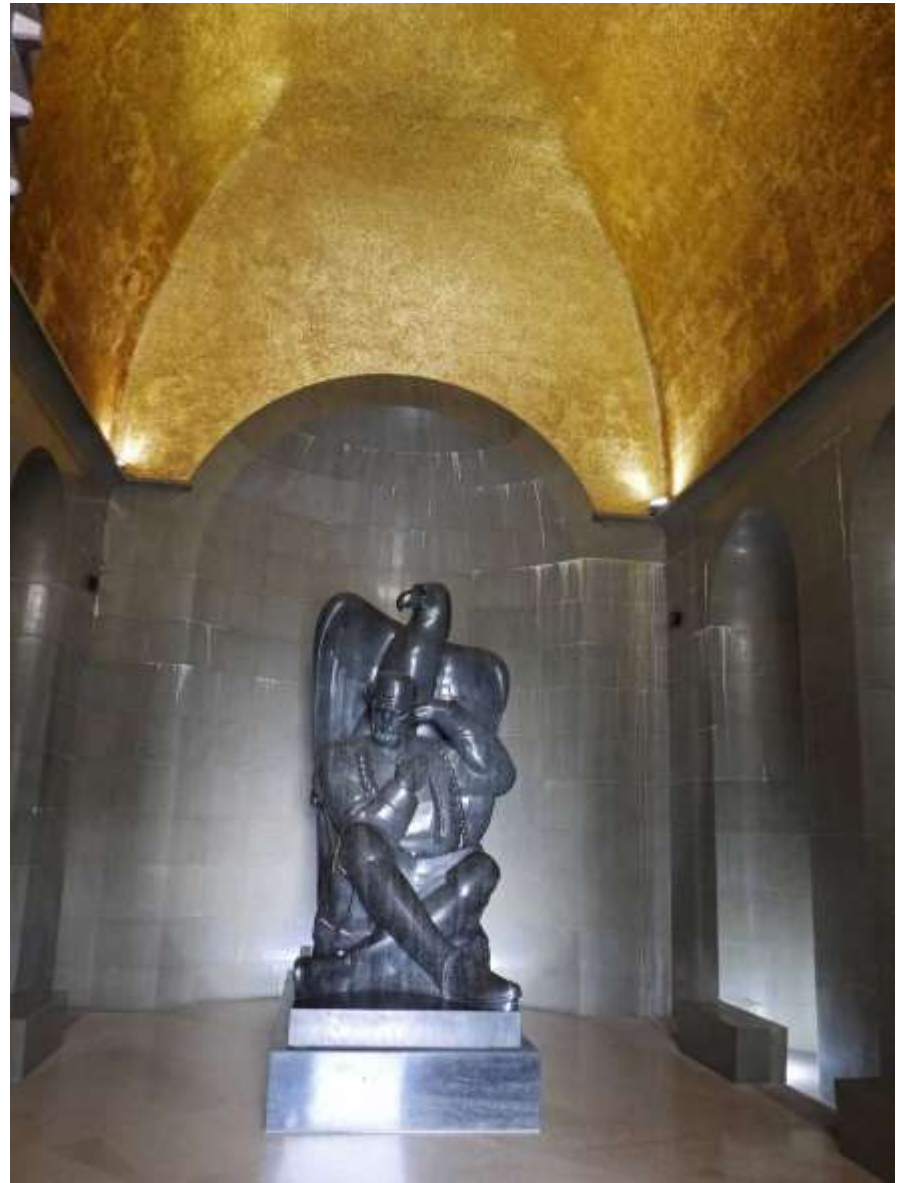

Pohľad z Jezerského vrchu na vnútrozemie Čiernej Hory

**Vlajka Čiernej Hory od 12. júla 2004 nesie
štátny znak dynastie Petrovičov – Njegošov
z roku 1905**

Mauzóleum Petara II Petrovića Njegoša (1813 – 1851) na Jezerskom vrchu

Mauzóleum Petara II Petrovića Njegoša (1813 – 1851) na Jezerskom vrchu

Hrob Petara II Petrovića Njegoša (1813 – 1851) na Jezerskom vrchu

Jezersky vrh (1657 m) je druhým najvyšším vrchom pohoria Lovćen

**Krasová jama Lovčensko jezero vo výške 1370 m, pod severnou stenou
Jezerského vrchu (1657 m)**

Krasové polje s obcou Njeguši vo výške okolo 850 m

Pohľad na mesto Kotor v Kotorskom zálive z Jezerského vrchu

Zadná strana Mauzólea Petara II Petrovića Njegoša na Jezerskom vrchu

Predná strana Mauzólea Petara II Petrovića Njegoša na Jezerskom vrchu

Štirovník (1748 m) z Jezerského vrchu (1657 m)

Tunel k Mauzóleu Petara II Petrovića - Njegoša

Záliv Boka Kotorská z výšky okolo 1350 m z pohoria Lovćen

16 kotorských serpentín na délce 8,3 km s převýšením 423 m

dangerousroads

Boka Kotorská je najhlbšie zarezaným morským zálivom v Stredomorí

Boka Kotorská - Lepetene

Trajekt Lepetene – Kamenari má dĺžku 1 km a plavba trvá okolo 15 minút

Trajekt Kamenari – Lepetene cez Katorskú boku

**V najužšom mieste má Kotorská boka šírku len 300 m.
Miesto sa nazýva Verige (Ret'aze). Oproti vrch Rudo Brdo (871 m)**

Rudo Brdo (871 m) nad Risanskym zálivom Kotorskej boky

Herceg Novi

Herceg Novi

Herceg Novi (Castelnuovo) bol založený v r. 1382
Morská pevnosť (Forte Mare) zo 14. storočia

Budva – staré mesto a ostrov Sveti Nikola

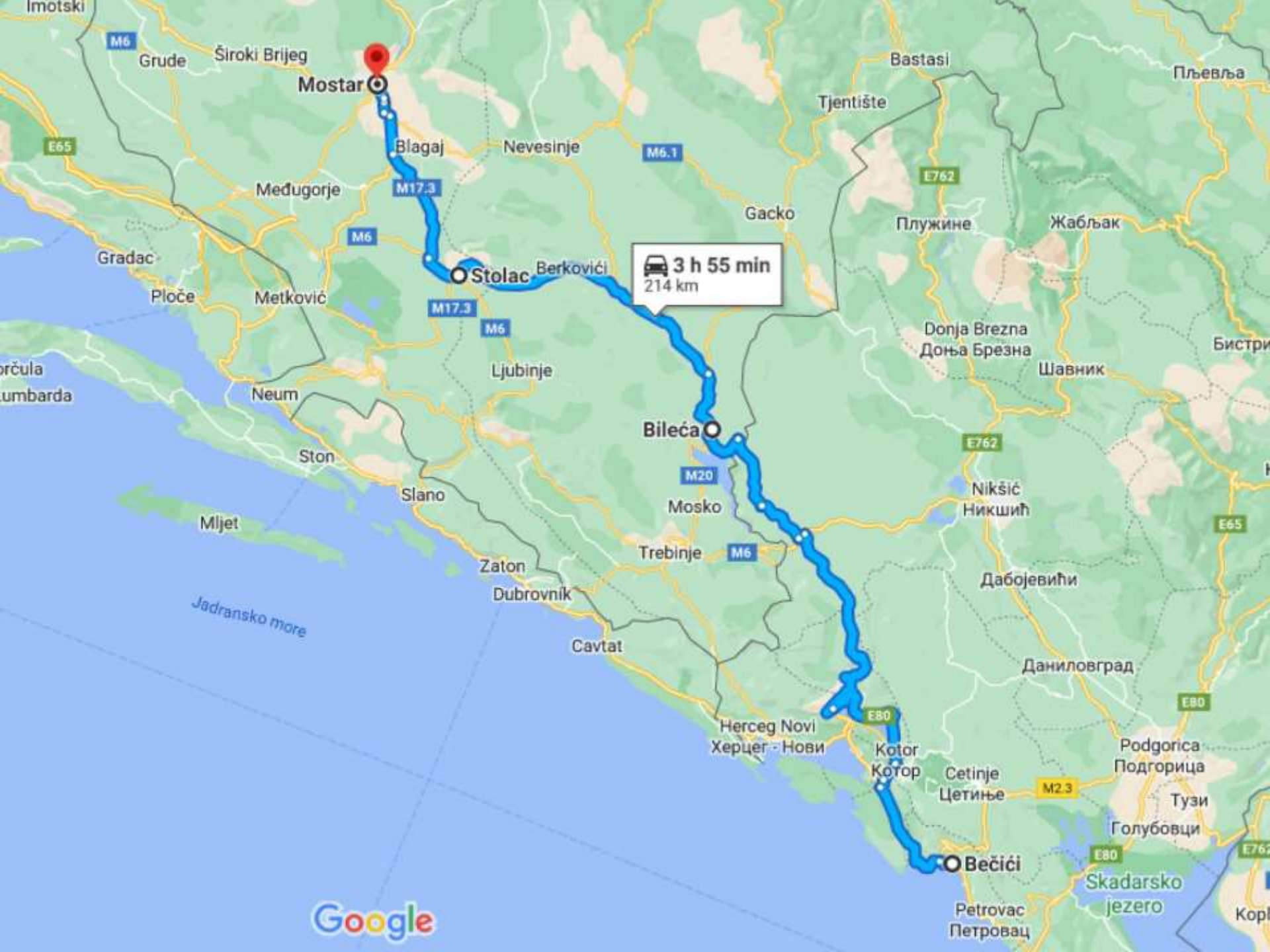
Sveti Nikola je jedným z mála ostrovov na čiernohorskom pobreží. Na dĺžku má 2 km a najvyšší bod je 121 m nad morom. Miestni ho volajú Školj, z talianskeho scoglio – ostrovček, útes

Budva – Stari grad

Búrkový oblak nad pohorím Lovćen. Zrážky tu dosahují 3500 - 4500 mm ročne

Kotorský záliv, Vranovo Brdo (743 m)

Kotorský záliv – Donji Orahovac

Kotorský záliv

Kotor – Tomići, Sveti Matej

Granátové jablko

Risanski záliv, v oblakoch Glogovo brdo (939 m)

Risanský záliv, Perast, Benediktínský kláštor na ostrove

Perast – Benediktinsky samostan, Gospa od Škrpjela

Pomník bojom z 29.11. 1941 proti talianom

Hraničný prechod Vračenovići – Bileča z Čiernej Hory do Bosny a Hercegoviny

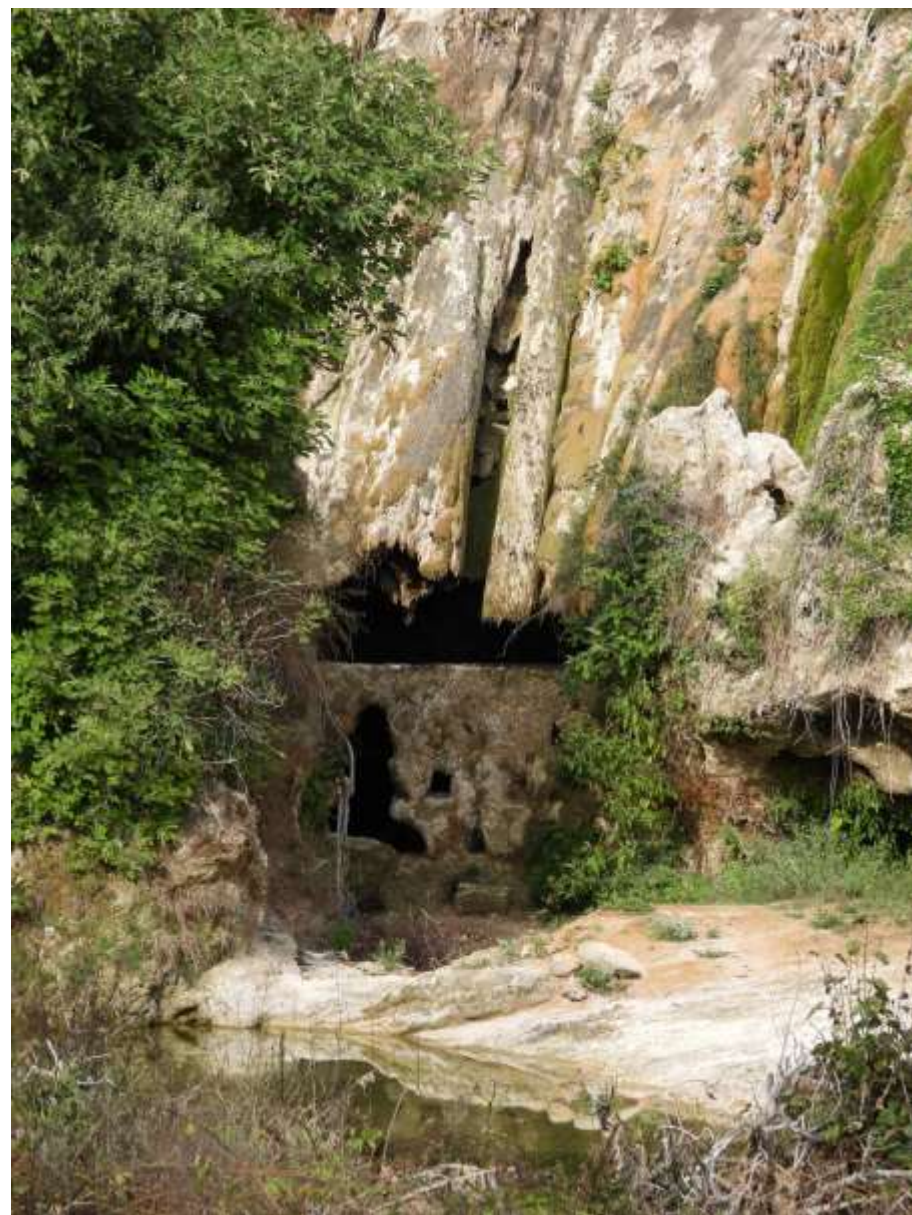
Výplavový kužeľ v údolí Bregava pred mestom Stolac

Zmiešané lesy v údolí rieky Bregava vo výške 100 m

Zmiešané lesy v údolí rieky Bregava vo výške 100 m

Stolac – penovcové kaskády na rieke Bregava

Stolac – penovcové kaskády na rieke Bregava

Lesy nad riekou Bregava pri Stolaci

Lesy nad riekou Bregava pri Stolaci

Stolac – reštaurácia Starý mlyn

Stolac – bosnianska káva v reštaurácii Starý mlyn

Mostar – symbolmi mesta sú reštaurované pamiatky a stopy po vojne 1992 - 93

Bulevar na chorvátskej strane mesta Mostar bol počas občianskej vojny jedným z najviac zničených lokalít

Obnovené gymnázium od českého architekta Františka Blažeka (1863 – 1944) z roku 1902, postavené neomaurskom štýle v Mostare pri Španielskom trhu

Ulica Bulevar zničená vo vojne 1992 - 1993

Ul. Bulevar, 1993

Bulevar street, 1993

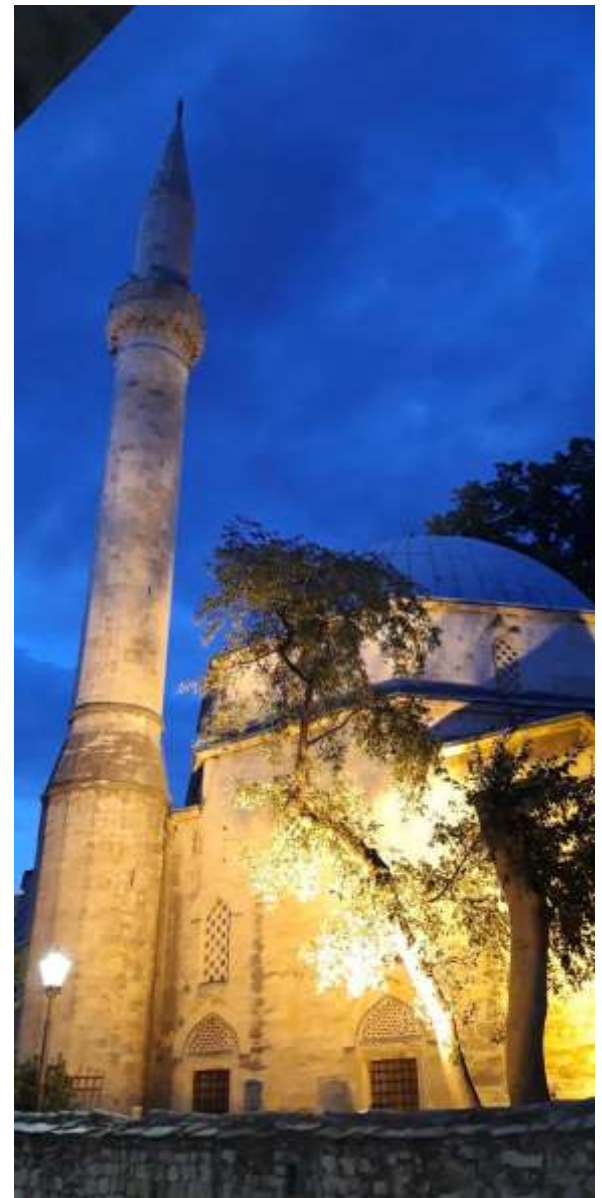
Hotel Bristol, 1994

Hotel Bristol, 1994

Novšie centrum Mostaru s hotelom Bristol v roku 1994

Neretva z mosta Musala, vrch Hum (428 m)

Mešity a minarety v Mostare

Obnovená pešia zóna Mala Tepa v historickej moslimskej časti Mostaru

Obnovená pešia zóna Mala Tepa v historickej moslimskej časti Mostaru

Mesiak a kríž nad Humom (428 m)

Hum (428 m) nad historickým centrom Mostaru so Starým mostom z roku 1566

Minaret Karadozbegovej mešity z rokov 1557 - 1558

Obnovené schody na Starý most na ulici Kujundžiluk

Kujundžiluk zničený vo vojne 1992 - 1993

Starý most z roku 1566 bol po rekonštrukcii otvorený 23.7. 2004

Starý most tesne pred zrútením 9. 11. 1993

Stari most neposredno pred rušenje, 1993

The Old Bridge, immediately prior to its destruction, 1993

Koski Mehmed – pašina džamija zo 17. storočia zo Starého mosta

**Srbský ortodoxný katedrálly kostol Svätej Trojice z rokov 1863 – 1873
zničený v roku 1993, obnovený 2011**

Mostar

**Kamenný most Kriva čuprija
z roku 1558 nad potokom
Radobolje je stavebne podobný
Starému mostu**

**Minaret Nezir – agovej mešity
z 2. polovice 16. storočia. Mešita
bola už v roku 1938 zanedbaná,
zbúraná bola v roku 1950.
Úplne renovovaná bola v 1999.**

Starý most je symbolom Mostaru. Bol postavený v roku 1566 počas osmanskej éry. Je dlhý 29 m, široký 4 m a nad riekou Neretva dosahuje výšku 24 m. Je súčasťou svetového kultúrneho dedičstva UNESCO

Múzeum Hercegoviny v Mostare: bosnianska moslimská rodina

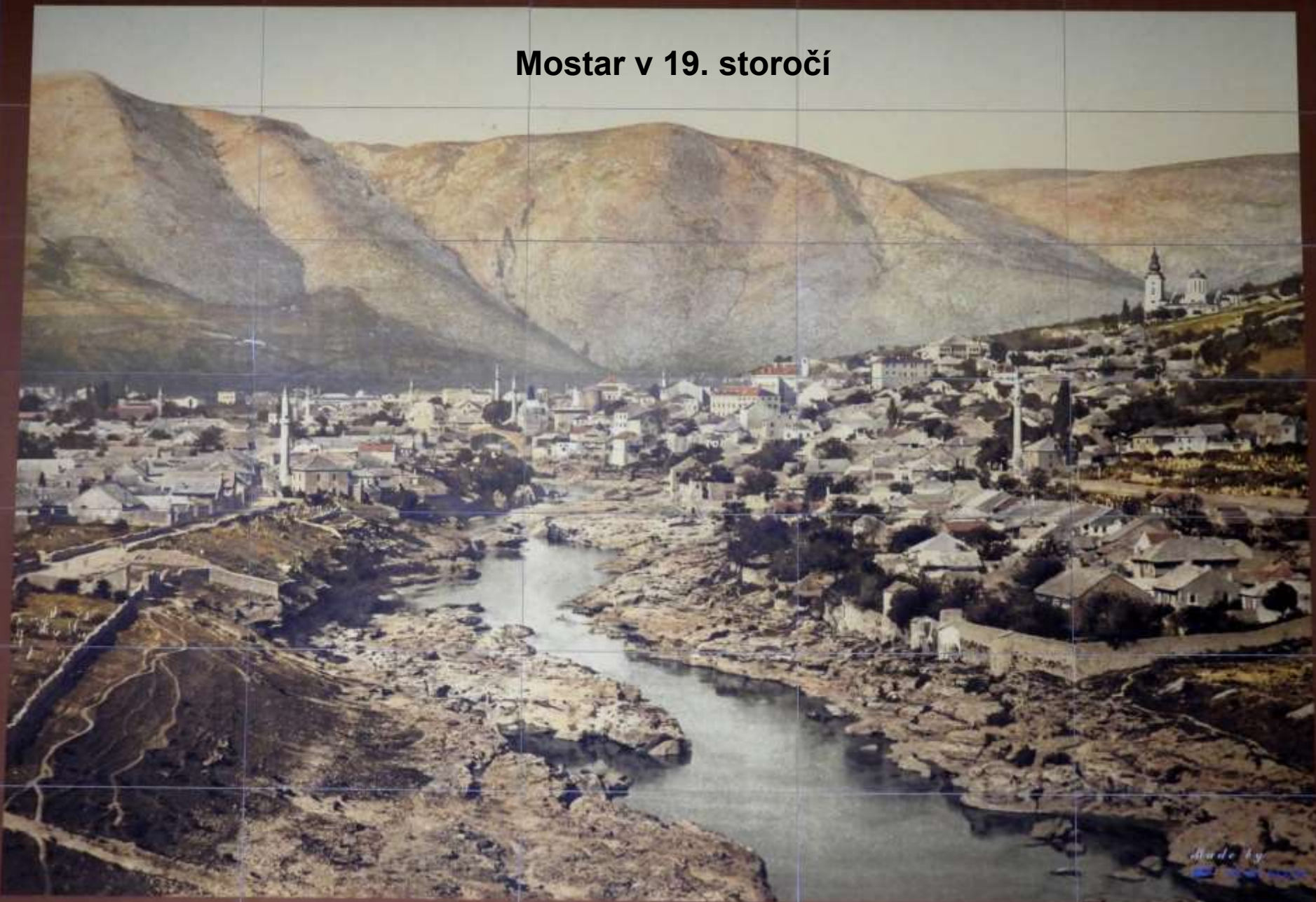

Múzeum Hercegoviny v Mostare: chorvátska katolícka rodina

Múzeum Hercegoviny v Mostare: srbská pravoslávna rodina

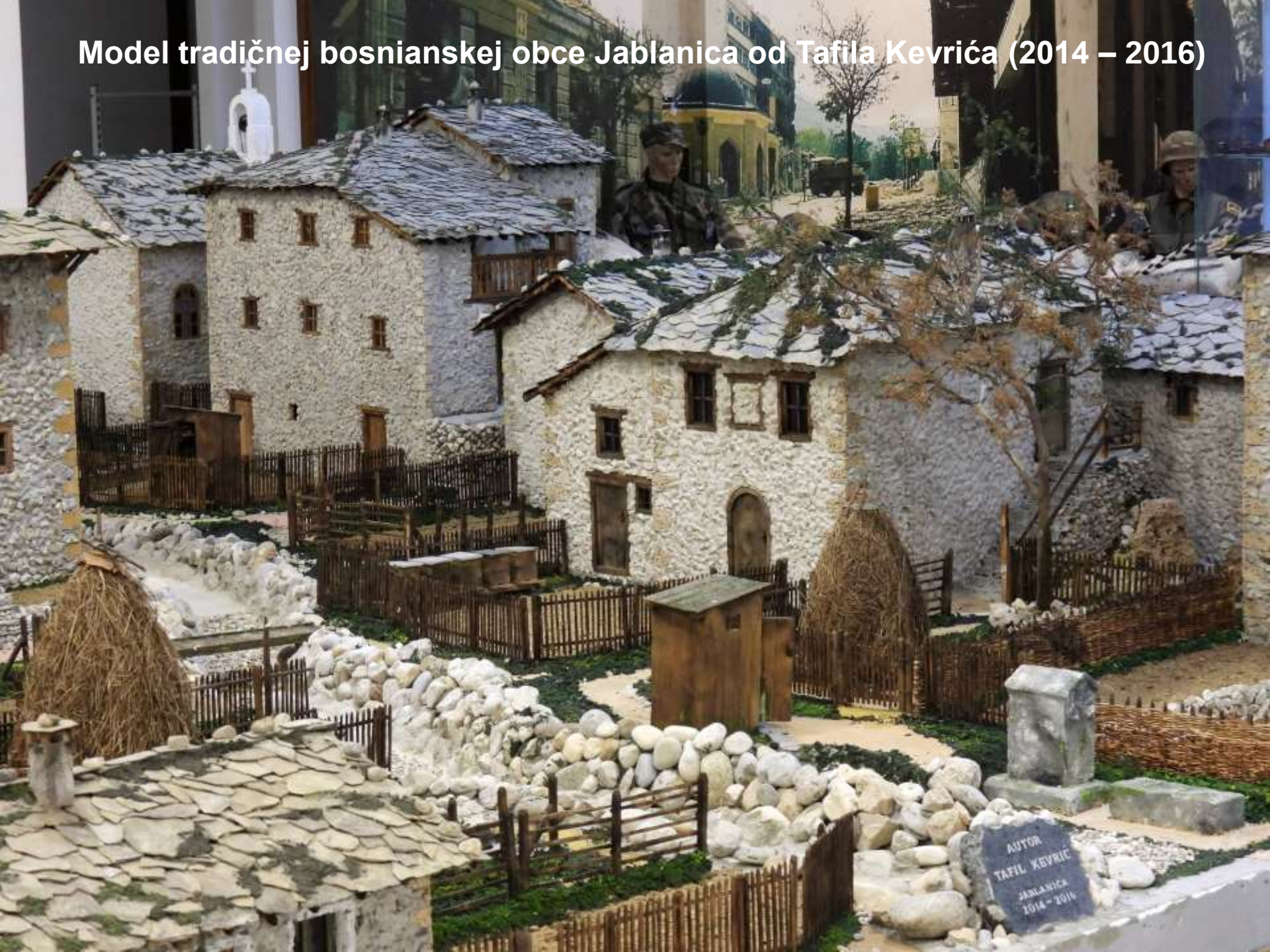
Mostar v 19. stořeí

Model tradične bosnijske obce Jablanica

Model tradicijske bosnanske obce Jablanica od Tafila Kevrića (2014 – 2016)

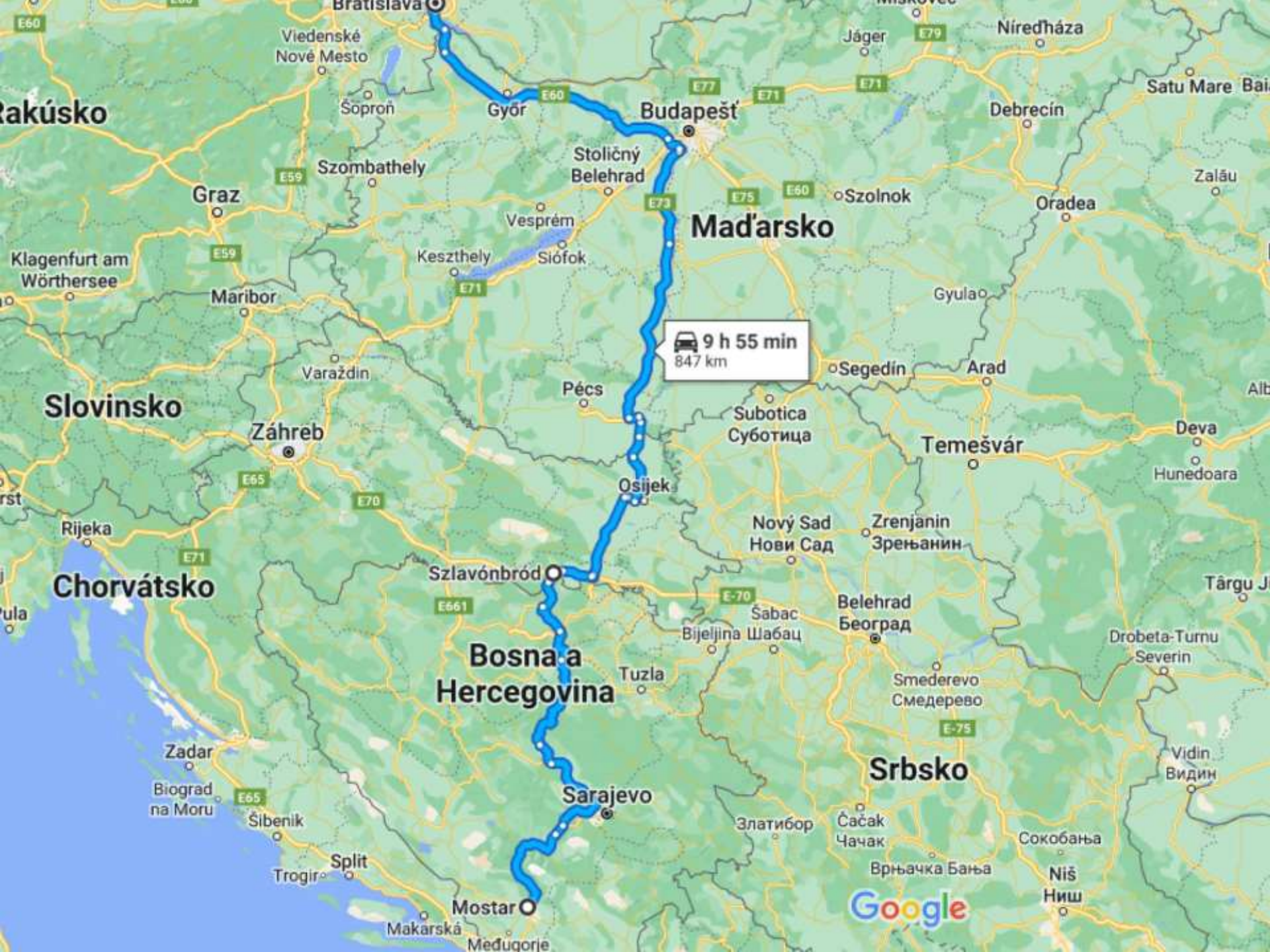

**Múzeum Hercegoviny v Mostare:
Odkaz J.B.Tita Juhoslávii**

Múzeum Hercegoviny v Mostare:
dioráma občianskej vojny v uliciach mesta v rokoch 1992 - 93

Údolie Neretvy severne od Mostaru je zahĺbené stovky metrov

Múzeum Bitky o ranených na Neretve v Jablanici

„Ranjenike ne smijemo ostaviti“ – J.B. Tito

**Pamätný areál Bitky o ranených na Neretve v Jablanici bol otvorený 12.11.1978 prezidentom Juhoslávie Josipom Brozom Titom.
Je na mieste kľúčového momentu operácie záchrany ranených a chorých partizánov z bojov o centrálnu nemocnicu v januári – marci 1943.**

Proti cca 20 tisíc juhoslovanským partizánom stálo cca 90 tisíc vojakov a četníkov z Nemecka, Talianska, fašistického Chorvátska, okupovaného Srbska. Nepriateľ stratil okolo 11 tisíc ľudí, partizáni okolo 8600. Cez Neretvu bolo presunutých okolo 3500 ranených a chorých, bitka sa skončila víťazstvom partizánov.

Čierna Hora
Bosna a Hercegovina
2022

